

DÉL-MAGYARORSZÁG

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

56. évfolyam, 203. szám

Ara: 80 fillér

Vasárnap, 1966. augusztus 28.

Szovjet jegyzék Kinához
A szocializmus távlatai
A városi tanács ügyintéző munkája
Kisteleki emberek
a szögesdrót mögött
A vevők megbecsülésének mérlege

A „láthatatlan” lista

A jó másfél órára elnyúló beszélgetés tulajdonképpen elindítója a — vízhiány volt. Míg az újabb adag meleg fürdővizet várták, a műszak izmokba rakódott fáradtsága a bice-bóca lábú öltözői falócákra parancsolta őket: ott üldögélve esett szó a „kis-Pintér” órabér-emeléséről. A fiatal szakmunkás — akit zömök termete miatt neveztek el „kis-Pintérnek” — rövid idő alatt másodszor kapott bérjavítást: voltak, akik feltették az ilyenkor mármár elengedhetetlen tünő „mennyivel tud ó többet, mint mások” kérdést, a többség azonban egyöntetűen helyeselt. A kis-Pintér: megérdemelte. Mert — fogalmazta meg a helyeslők egyike az „élcsoportban van a láthatatlan listán”.

Láthatatlan lista? A beszélgetés — a gyors fürdés néhány percét leszámítva — most már gyárkapun kívül folytatódott. A szokatlanul tünő fogalom használója most már részletesebben indokolt. Van egy hivatalos rangsor — fejtegette. Beosztás, fizetés, előléptetés, hozzáértés, eltöltött évek — sok minden szerepelhet rajta. És van egy „láthatatlan lista”, az emberekben kialakult, részben szubjektív, részben objektív tapasztalatokra alapozott rangsor, amelynek alapján ki-ki megítéli munkatársait, feletteseit, mindazokat, akikkel közvetlenül vagy közvetve együtt dolgozik. A két lista sokszor fed egymást, de van, hogy különböznek az értéktételek: az említett esetben például találkozott a hivatalos elismerés az emberekben kialakult személyes értéktételekkel. Az kapta a bérjavítást, aki valóban mindent tud, mestere szakmájának, a legkényesebb feladatot nyugodtan rábízhatták.

Az emberekben kialakult belső értékrend bonyolult, s nem mindenkor nyomon követhető hatások és ellenhatások következménye. Mégis, létezik, van ilyen „láthatatlan lista”, melyet a munkában összetartozó emberek kollektívájára alakít ki, s számolni kell vele. Ha valakire egy gyárban — vagy másutt — azt mondják, hogy érti a dolgát, jó munkás — és: jó üzemező, mérnök, igazgató stb. —, akkor ezt sok-sok apró tett, emberi vonás, munka közben szerzett tapasztalat támasztja alá. Egy hivatalos intézkedés — s ez lehet előléptetés, bérjavítás, bármi — önmagában még nem elég ahhoz, hogy valaki előbbre rukkoljon a belső értékrend kialakította listán. Mert van — még van — példa arra; hogy érdemtelen jut előbbre, arra érdemesebbek orra előtt; ügyeskedők kaparnak maguknak többet, s csendes rátermettek háttérbe szorulnak; hízelkedők-törleszkedők gyanús gyorsasággal hagyják maguk mögött a szókimondókat. A közösség — tehát a döntő többség — véleményén ez mit sem változtat. A kollektíva — még ha olykor nem is mentes az irigységtől — csak a tényeket, a valóságot értékeli: a meglevő tudást, tehetséget, a bebizonyított hozzáértést, rátermettséget, szorgalmat, fegyelmet.

Az elmúlt években igen sok történt azért, a párt általános politikájának részeként, hogy közeledjék egymáshoz, sőt, minél többször fedje egymást a kétféle értéktételek. Alaposabbá, s emberközelibbé vált a kádermunka, reálissá a mérlegelés, s ugyanakkor a termelői kollektívák bölcsessége is elmélyültebb lett. Eppen ezek az eredmények jelentik a továbbhaladás biztos alapját: a gazdaságirányítás új rendszere ugyanis az eddigieknél összehasonlíthatatlanul nagyobb mértékben kívánja meg az üzemi demokrácia kibontakoztatását, a dolgozók bevonását a tervek, feladatok kidolgozásába, s véleményük meghallgatását a személyre vonatkozó döntések meghozatala előtt.

Az új gazdasági mechanizmus kereténél között rendkívül fontos szerephez jut a szakszervezetek tevékenysége: elsősorban éppen azért, mert összegyűjti, és mérlegeli az emberek véleményét, s annak birtokában reálisan ítélteti meg a helyest és a helytelent, azaz — példánkánál maradva — a dolgozók kialakított értékrend demokrátiás tolmácsolója lehet. A „láthatatlan lista”, amiről bevezetőben szó esett, az önálló gondolkodás, véleményalkotás, a gazda felelőssége diktálta mérlegelés egészséges megnyilvánulása. Nem örökérvényű iratlan névsor ez, sőt, sokszor rugalmasabban, az étellel jobban lépést tartva változik, mint másik, hivatalos válfaja. A kettő közeli, egyezőségének elősegítése, az ehhez szükséges, a mai nál gazdagabb szervezeti-formai feltételek megteremtése: az új mechanizmus előkészítésének egyik lényeges, s az üzemek légkörét tekintve mással nem helyettesíthető feladata.

E. T.

Nőtt a munkások átlagkeresete, emelkedett a termelékenység

A SZOT elnöksége szombati ülésén többek között megvitatta az év első felében kialakult bér- és munkaügyi helyzetet, valamint a lakosság első félévi fogyasztásának alakulását. Igen örövendetes, hogy

az első fél évben az ipari termelés üteme mind a tervezettnél, mind pedig a múlt évinél gyorsabb volt. Az eddigi eredményekben is tükröződik már a IX. pártkongresszus tiszteletére indított munkaverseny lendülete; a dolgozók áldozatosabb munkája és a gondosabb munkaszervezés máris azt eredményezte, hogy az első fél évben több mint 6 százalékkal termeltünk többet az egy évvel ezelőttnél és e növekedésnek mintegy 80 százaléka a termelékenység emelkedéséből származott. Kedvezően alakult iparunk exportterv-teljesítése, valamint az időjárás nehézségei ellenére is a mezőgazdasági munkák elvégzése.

Az első fél év biztató eredményei

jó hatással voltak a munkások és alkalmazottak életszínvonalára.

A termelés és a dolgozók pénzbevételi forrásának kedvező alakulását mutatja az, hogy a kifizetett bérek növekedését — több év után ismét — nagyjából az átlagkeresetek emelkedése, kisebbrészt a foglalkoztatottság növekedése eredményezte. Az állami iparban a munkások napi keresete 4,5 százalékkal haladta meg a múlt év első félévének színvonalát, és ezenkívül az egyéb juttatások is növekedtek. Kedvezőnek ítélte még a SZOT elnöksége azt a tényt, hogy — ugyancsak több év óta először — nem emelkedett az állami iparban foglalkoztatott alkalmazottak száma. Ugyanakkor felhívta a figyelmet arra, hogy a foglalkoztatottság kiegyensúlyozottabbá válása mellett az általános iskolát végzett fiatalok továbbtanulási, illetve elhelyezési lehetősége még nem kielégítő.

Folyó árak alapján kilenc, összehasonlítható áron pedig 6,5–7 százalékkal

növekedett a kiskereskedelmi forgalom

az előző év azonos időszakához képest. Kedvezőben alakult a lakosság zöldség- és gyümölcsellátása, bár az áruterítésben helyenként zökkenők mutatkoznak.

A SZOT elnökségének ülése

A SZOT elnöksége felhívta az illetékesek figyelmét az áruellátással kapcsolatos negatív jelenségekre. Kedvezőtlenül hatott például az, hogy az év eleji árszállítás alá eső ruházati cikkek egy részéből

az igényeknél kevesebb mennyiség és főleg kisebb választék került kiskereskedelmi forgalomba. Ezenkívül a fél év folyamán egyes helyeken a kenyér, az ármódosításokat követő időszakban pedig a hús és húskészítmények ellen jogos minőségi kifogások merültek fel.

A SZOT elnöksége megelégedéssel állapította meg, hogy a dolgozók és a szakszervezetek jelzései alapján különböző intézkedések történtek, amelyeknek eredményeként a helyzet bizonyos fokig javult. Még ma is gyakori azonban, hogy az

ipar a húskészítmények zsiradék- és víztartalmát az előírtnál magasabbra növeli. Az ipari termékek egy részének minősége sem kielégítő. Számos termékre, például egyes tartós fogyasztási és ruházati cikkek minőségére, továbbra is panaszkodnak a vásárlók.

A SZOT elnöksége szükségesnek tartja, hogy a gazdasági fejlődés, a dolgozók termelésben elért eredményei, a munkások és alkalmazottak áruellátásában is tükröződjének.

Tovább kell javítani az ipari és élelmiszeripari termékek minőségét.

növelni a kiskereskedelmi forgalomba kerülő áruk választékát és mennyiségét. Eppen ezért a SZOT elnöksége a lakosság fogyasztásának alakulásával, valamint a bér- és munkaügyi helyzettel kapcsolatos újabb észrevételeit, javaslatait — megfelelő intézkedés végett — eljuttatta a kormányhoz. (MTI)

Megkezdődött a választási hadjárat Dél-Vietnamban

A dezertálás tömeges méreteket öltött a bábhadserg sorában

Dél-Vietnamban a szombati nappal kezdetét vette a választási hadjárat. Ennek nyitánya 48 tábornok tanácskozása volt, amelyen jóváhagyták az alkotmányozó gyűlési választások lebonyolítására vonatkozó terveket.

A tanácskozásról közleményt adtak ki, amelyben a tábornokok fogadkoznak, hogy tüzzel-vassal biztosítani fogják „a választások” zavartalanosságát.

Összesen 542 jelölt vetélkedik 148 mandátumért. A választásokat szeptember 11-én rendezik meg, de csak azok indulhatnak, akik a dél-vietnami kormány irányvonalát többé-kevésbé támogatják.

Hét „honatya”-jelölt pénteken este a rádióban, „jólét, bőséget” ígértett a választóknak.

A rádióbeszédet elhangzásával egyidőben kormánykatonáknak öltözött hazafiak Saigont határában rajtaütöttek egy rendőrőrsön. Tűzharc támadt, hat rendőrt megöltek, majd a támadók gépkocsin elhajtottak.

A saigoni rezsim zsoldosai

között a dezertálás valóságos méreteit öltötte. Mint a felszabadulás vietnami hírvütnökség jelenti, az év eleje óta havonta átlagban kerekken 15 000 katona hagyja el a bábhadserg sorait.

A saigoni katonai vezetőknek különösen nagy gondot okoz az az egyre gyakoribb jelenség, hogy a saigoni hadsereg egyes alakulatai zárt sorokban, fegyvereiket magukkal víve mennek át a szabadságharcosokhoz. Az idén januártól márciusig 12 csapategység állt át a DNFF oldalára.

A felszabadítás hírvütnökség jelentéséből kitűnik, hogy 1961-től 1965-ig a saigoni rezsim hadseregéből 275 000 katona szökött meg.

Amerikai repülőgépek szombaton délelőtt támadást intéztek a VDK területén fekvő célpontok ellen. A vietnami néphadsereg légvédelmi tüzésége a támadó sejt.

Föld körüli pályán a Kozmosz—128

Szombaton a Szovjetunióban Föld körüli pályára juttatták a Kozmosz—128 jelzésű mesterséges holdat. A szputnyik keringési ideje 90 perc. Pályájának a Földtől való legnagyobb távolsága (apogeum) 364 kilométer, legkisebb távolsága (perigeum) 212 kilométer. A pálya síkjának az egyenlítő síkjával bezárt hajlásszöge 65 fok.

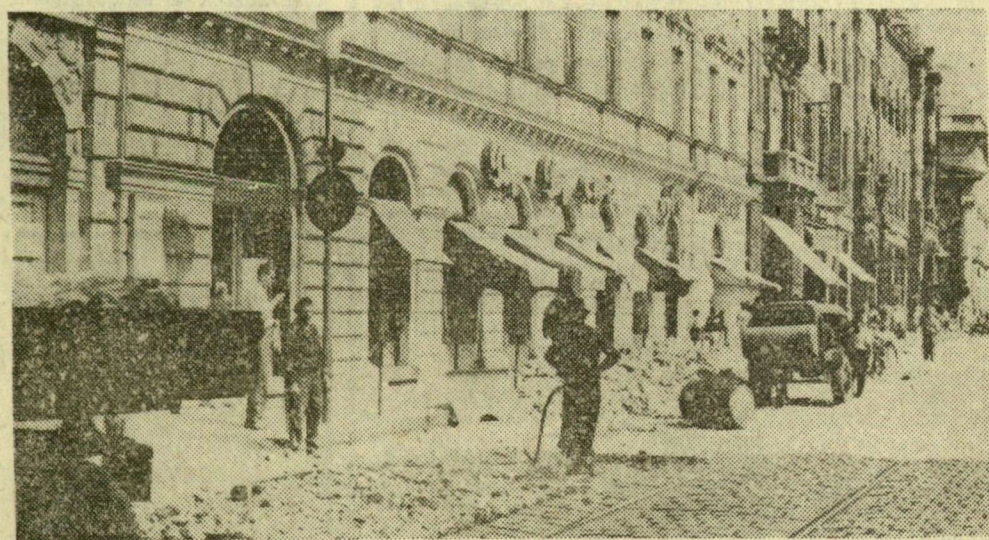
A szputnyikon elhelyezett rádióadó készülék a 19,995 megahertz frekvencián dolgozik.

A szputnyik segítségével folytatják a TASZSZ által 1962. március 16-án bejelentett űrkutatási program megvalósítását.

A Kozmosz—128 berendezése kifogástalanul működik. A földi koordinációs számítógéppel folyik a beérkező adatok feldolgozása. (MTI)

Mint a hanoi rádió jelenti, a CGT Francia Szakszervezeti Szövetség főtájkárának vezetésével francia küldöttség tartózkodott a VDK fővárosában. A küldöttség megbeszéléseket folytatott a VDK szakszervezeti vezetőivel.

U Thant ENSZ-főtájkár pénteken Mexicóban tartott sajtóértekezletén az újságírók kérdéseire válaszolva többek között sajnálkozását fejezte ki amiatt, hogy az ENSZ eddig nem tudta biztosítani a vietnami probléma békés rendezését. A világ-szervezet főtájkáraként minden elkövetett a békés rendezés érdekében, de eredménytelenül. A jövőben is folytatni kívánja erőfeszíté-

(Liebmann Béla félv.)

Útépítés Szegeden a Széchenyi tér északi oldalán — mint erről már hírt adtunk — megkezdődött az út- és járdapítási munka fontos részét képező a város út- és járdahálózatának évek óta folyó korszerűsítésének.

Paradicsommagból olaj

Új magyar találmány sikere a Szegedi Konzervgyárban

A Szegedi Konzervgyárban megkezdte az üzemszerű termelést a magyar találmány alapján készült paradicsommagból készült olaj. Segítségével a különféle olajosmagú termények — főképpen a paradicsom — másodlagosan is hasznosítható: tehát elsősorban a szokásos konzervekkel dolgozzák fel, másrészt magvaikat megszáritják, hogy így olajat sajtolhassanak belőlük.

Erre szerkesztették a fel-találók — a Földművelésügyi Minisztérium kutatómérnökei — az úgynevezett lebegtetős rendszerű, olajtűzelésű szárítógépet. Működésének lényege: a 300 Celsius-fokos levegőt szállító szélcsatornába, illetve a szárító-

toronyba juttatott nyers magvak mindaddig lebegnek a forró levegőben, amíg nedvességtartalmuk el nem távozik. Ezután a magok fajsúly csökken, s így a gyors légmozgás következtében ki-repülnek a megfelelő hőfokra, illetve gyűjtőhelyre. A száraz magokból azután a Növényolajipari Vállalat készít olajat.

A szegedi üzemben most a paradicsommagot szárítják. Később kísérleteket folytatnak szőlő-, valamint paprikamaggal is, ugyancsak olajnyerési szándékkal. Az új eljárásnak, illetve berendezésnek nagy a népgazdasági jelentősége, hiszen az üzemben az idén csak paradicsomból 2 ezer vagonnal dol-

goznak fel, s ennek a szárított magja 25 százaléka a napraforgóéhoz hasonló finomságú olajat tartalmaz. Mindez korábban hulladékba került. Az ilyen olaj pedig igen értékes, külföldön is nagy az érdeklődés iránta. Az így nyert olajat előreláthatólag exportálják.

Az eljárás jelentőségét növeli, hogy a Szegeden szerzett tapasztalatok alapján az ország más konzervgyáraiban is felszerelnek hasonló mag-száritó berendezéseket, s ott is megmunkálják az értékes magvakat, illetve az olajat. Ezeknek a gépeknek a készítésére nemrégiben országos tanfolyamot tartottak a szegedi üzemben.

D. B.